

Este de trei ori in septimana: Mercuri-a, Vineri-a si Domineca, cand o cota intraga, cand numai diumetate, adeca dupa momentul impregiurailor.

Pretul de prenumeratiune:

pentru Austria:	
pe an intreg	8 fl. a. v.
" diumetate de an	4 " " "
" patraru " "	3 " " "
pentru Romania si Strainetate:	
pe an intreg	16 fl. v. a.
" diumetate de an	8 " " "
" patraru " "	4 " " "

ALBINA.

Prenumeratiunile se fac la toti dd. corespundintii nostri, si d'adreept la Redactiune: **Josefsadt, Langegasse Nr. 43**, unde sunt a se adresa si corespundintiele, ce privesc Redactiunea, administratiunea sau speditiunea, care vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cel anonim nu se vor publica.

Pentru anunturi si alte comunicatiuni de interes privat — se raspunde cate 7 or. de linie repetirile se fac cu pretiu scadut. Pretiu timbrului cate 30 or. pentru una data, se autedpa.

Viena 3/15 iuniu 1867.

La ordinea dilei sunt faimele despre amenarea dietei unguresci pana la toamna, si apoi combinatiunile ca ore cestiunea Transilvanena si ceea a natiunitatiloru se se deslege, sau decida, acum a sau numai la toamna.

Nesmintitu ca diet'a si pana acum'a avu tempu destulu pentru a desleg'a aceste cestiuni, de importantia extraordinaria pentru noi, si a caror'a regulare urgente era si este pentru tierra o necesitate imperativa, precum nu a rare ori s'a recunoscutu acest'a si din partea magiara.

Daca inse diet'a nu le-a deslegatu, vin'a nu e neci lips'a tempului neci putientatea importantiei, ci numai lips'a unei bune vointie, si dora bune credintie.

Fratii magiari vor fi credindu ca portandu cestiune natiunitatiloru de la o icona la alt'a, respectivele popora vor vedea cate sunt pedeele, catu e de anevoya reesirea, si sub aceste impressiuni nefavorabile ele vor mai slabi din pretensiunile lor.

Acest'a dara este epoc'a de ispita pentru perseveranti'a poporaloru nemagiare in pretensiunile lor natiunali. Ori cum se fie, nutrimu speranti'a ca in asta ispita intieliginti'a si poporulu romanu vor da numai o doveda: vom persevera in pretensiunile nostre natiunali, ca ci drep-tatea lor ne face se nu cunoascemu desperarea, cu atat'a mai putienu degenerarea ori demoralizarea.

Era daca intre noi se gasescu si spirete slabe, pre acestea le vom pota cunoasca in acesta epoca, si bunulu sentiu romanu le va sei face necapaci pentru a influenti'a cestiunea natiunale.

Le dicemu acestea cu privire la cestiunea de natiunitate, ca ci in catu e pentru cea Transilvanena, romanii au deslegat'o in diet'a de la Sibiu 1863/4. Pre bas'a legiloru acesteia stau romanii si astadi, precum o scie acest'a si comisariulu reg. din clusiu. Daca se receru ceva legi noua, romanii vreu se le desbata, dar pre bas'a legala, esistente de jure, intr'o dieta Tranna, conchiamata

prin o lege electorala corespundintoria tempului si care se nu fie erasi octroata, intielegemu legea de la 1864. —

Din strainetate avem putiene de insemnatu. Autocratulu Rusiei, precum si regele Prusiei au paresitu Parisulu unde fusera la espusetiune insociti de diplomati, dar nu sunt sciri despre acte diplomatice. — Imperatulu si Imperat'es'a Austriei vor cerceta espusetiunea in iuliu, dupa ce va fi plecatu de acolo Sultanulu Turciei. —

La Roma se aduna multi episcopi din tote partile pentru a serba dupa cuviintia aniversaria mortii lui San Petru (29 iuniu). Estimpu in diu'a de San Petru sunt 1800 de ani de candu principele apostoliloru deveni si martiru. Se afirma cumca cu acesta ocaziune Santitea Sa Pap'a vre se se intielaga cu cei lalti episcopi si in privinti'a tineriei unui sinodu ecumenicu Lumea catolica va saluta cu bucuria asemene evinemu mentu a preveni desordinea in referintiele spiretuali, amenintiate de multe secte, ca se nu mai pota fi casu pre tempulu lui Leone X, candu conciliulu de Tridentu veni numai dupa ce erupsesse reformatiunea.

Diurnalele gidoviloru nemti si franci au incetatu cu tanguirile pentru gonirea ovreiloru din Roman'a. Guvernulu romanu luase mesurile necesarie in contra vagabundiloru, si fiindu lovit de aceste mesurc mai cu sema ovreii, se nascura tanguirile de persecutiune ovreasca, pentru a careia incetare se afirma ca s'ar fi intrepusi si Imperatulu Napoleone. Acum „Romanulu“ areta (vedi mai la vale) ca era si spioni rusesci, si numitele mesurc pre acestia i priviau. Cumca sub pretextu de vagabundi s'ar fi gonitu, precum spunu foile ovreesi, si gidani de aceia cari sunt proprietari de realitati — asta cerustantia se pote atribui sentiului publicu pentru ordine, carele s'a desvoltatu la poporulu romanu de acolo astfelu catu insusi tindea guvernului mana de ajutoriu in asta afacere, si dora a fostu pre zelosu, precum cam indatinaza a fi orice poporu daca i se permite a se misca pentru unu interesu alu seu, ce insu-si lu precepe.

Espusetiunea etnografica a raselor slave in Moscva.

De multu ar fi trebuitu se ne ocupamu mai pre largu despre acesta espusetiune, pentru a pune in vederea cetitoriloru miscamintele slaviloru cari permitu a conchide la tendintiele lor. Daca inse nu facuramu acest'a pana acum, caus'a e ca acceptamu descrieri detaiate, inse vedem ca de la acea espusetiune se stracorara sciri forte putiene, de mirare putiene, in catu nu fora temeiu batu si mai bate in ochii d'aristiceii. Ma ce e mai multu, scirile putiene de ceva importantia mai mare in asta privinti'a neci nu veniau de la Petropole ori Moscva, ci mai vertosu de la Prag'a, unde bagu de sema sosiau informatiunile private.

Acum espusetiunea e finita, si deputatiunile slaviloru din Austri'a si din Turci'a retorna catra casa, cauta dar se damu socota despre decursulu ei atat'a pre catu e cunoscutu.

Deputatiunile slaviloru din Austri'a (a cehiloru in frunte cu barbatii lor de statu Palacky si Rieger, a serbiloru, croatiloru etc.) si Turci'a plecara catra Rusi'a la mediulu lunei lui maju sipetrecura pana acum'a. Ei luara calea prin Polonia. La acesta ocaziune foile polone austriace li aduceau a minte s'ortea Poloniei, movilele cele multesub carisiedu inmormentati miile de martiri poloni cari s'au luptatu pentru libertatea patriei lor in contra apesariiloru Rusiei, in contra absolutismului si a cnuetei moscovite, ce vine de la Petropole si Moscva, de acolo unde aceste deputatiuni slave se duc casu in processiune cu prapori ca se lege amicitia. Li-au spus foile polone ca si polonii sunt slavi si totusi libertatea lor n'a aflatu pardonare la Rusi'a, de unde apriatu se vede ca nu la natiunitate se gandesc muscanulu, ci la predominire, suprematia, subjugare. Acu pareau ca se roga acele foi, acu era ca dechiaru cumca nu mai voiescu se fie slavi, ci numai poloni si mai multu nemica; dar tote indaru. Graiurile d'aristiceii polone nu i-au impededatu intru nemica pre acesti slavi deputati (asi se numescu ei deputati,

dar nu i-a alesu si nu i-a trimisu nimene) caletori catra Mosc'a, ci plecara cu pietatea mahumedanulu ce merge la Mecca, cu diferentia numai ca pre candu mahumedanulu se duce conformu starii sale materiale bune ori rele, pre atunci deputatii slavi se dusera toti domnesce, ca ci de la granitiile Rusiei caletorira pre spelese guvernului rusescu cu trasuri separate ale drumulu de feru.

In capital'a Poloniei in Varsavi'a deputatii fura primiti si ospetati in clubulu rusescu, unde primira invitare si cati-va poloni, cari asistara de marturia la ospetiu, neavendu a-si esprime sentiemintele polone.

Precum caletori'a a fostu pre spelese guvernului rusescu, asi se banchetele se dederu candu de unu funtiunariu inaltu, candu de unu magistratu, tote dar pe spese rusesci, neformandu pretensiuni la pungele deputatiloru, in catu tratarea acestei deputatiuni avu pretotindene unu caracteru oficiosu, incependu de locu de la prim'a statiune pe teritoriulu rusescu la Granica unde primirea o facura nisce oficiali in uniforme intregi.

Ajungendu la Petropole, se incepu- ra banchetele cu grosulu, si cu ele naturalminte si toastele, cari facu partea cea mai insemnata din caletori'a acestei deputatiuni. Sentinti'a latina „in vino veritas“ pare ca a pretinsu asta-data se joce o rola politica. Unu deputatu cehu radica toastu in onorea Rusiei ca ci cele lalte state respingu de la sine pre slavi, era Rusi'a cu caldura i primesce la senulu seu, totu asi se toasta pentru contielegerea si comunitatea slaviloru ca ci a resaritu diu'a in care si-cunoscu individualitatea lor, se vedu insisi cate milioane sunt, ce potere mare au, si astadi castigandu consciinti'a acestei poteri, mane vor lupta mai bine contra apesatoriloru natiunitatei slave, cari apesatori — dupa cuvintele deputatulu slavu — sunt nemtii, italianii, ungurii si tatarii. — Mai apoi ministrulu de esterne alu Rusiei d. Gorciacoff primi multiamita din partea deputatiunei pentru ca apera interesele slave si in alte tieri.

FOISIORA.

Baba Noacu.

I.

— „A trecutu acum'a tempulu de marire
Ce spera romanulu dusu in ratecire.
Gros'a lui cerbice astadi amu infransu,
Fal'a lui nebuna ca unu visu s'a stinsu.
Nu-i nascutu romanulu si elu se domnesca;
Sortea lui e numai altoru se servesca.
Apoi tu straine, tu si cu Mihaiu,
Ce-ati cautatu voi ore in alu nostru plaiu?
Totu aici i-alu nostru: cerulu si pamentulu!
Celu ce-acia calca plata id mormentulu.
Spune-acum, straine, ore ce-a voitu
Candu Mihaiu aicia lotrulu a venit?
A venit cu dorulu numai de lotria
Sau dorinti nebune d'a luadomnia?
Cugeta c'acia tu esti prisioneriu
Si-ale tale stele voru se planga 'n ceriu!“

Astu-felu strigu magiarii si vuescu ca unde,
Er' Noacu cu fala astu-felu li raspunde:
Dorulu de lotria, fapte de paganu,
N'au atinsu vr'odata sufletulu romanu.
Celu-ce for-de-legea altoru o imparte
Insusi este numai care-i face parte!
De Mihaiu eu nu sciu ce va fi gandindu,
Sciu ca totu romanulu are-unu senguru gandu;
Si precum in sora radiele s'aduna —
In Mihaiu romanii gandulu impreuna.
Si de candu in lume si eu am pasitu
In eternu acestea gandulu mi-a sioptitu:
Ori pe cate plaiuri locuescu romanii,
„Ori si catu i-apasa si-i injugu strainii —
Sortea lor e scrisa jugulu a strivi
Si 'n o tier' o data toti a se 'ntruni.
Multe suntu in contra gintile straine,
Multi voiescu s' umbrasca dilele-i senine:
Fluturii inse ardu aripa loru
In lumin'a alba care-a stinge voru.
Nu suntu aste vorbe dulci amagitore
Ce se perdu ca fumulu dup' o suava flore,
Ele suntu sententi'a marelui destinu
Scrisa 'n focu prin stele cu penelu divinu.

Asta nalta voia n'o spunu numai tie —
For' la totu romanulu ori pe unde fie;
Er' eu am locasiulu adi p' unu verde plaiu
In castelu de auru — sinulu lui Mihaiu!
Acestu gandu tramise pe Mihaiu celu tare
A scapa romanii din a vostre ghiare,
Caci aceste plaiuri suntu mosi'a loru,
Partea vostra-i numai cea de rapitoru.“
Precum marea urla in a ei turbare
Astu-felu magiarimea urla'n adunare:
— „Mor'te'n lungi torminte lotrului romanu,
Mor'te'n focu si'n tiepa ca la unu paganu!
Noi se damu esemplu de resplat' amara
Celui ce va tinde dup'a nostra tierra.“
— „Unde eu in tiepa sufletu-mi voiu da
Acolo stindardulu Mihaiu va 'mplanta.“

II.

Baba viu in tiepa eta se infige
Si in ageri flame astu-felu elu se frige,
Er' in giuru magiarii beu si dantiescu
Si ca'n mari festine toti serbatorescu,
Si p'o larga strada pinte casi bebrane,
Ca turbatu torente ce din munti provine,

Se reversu ei apoi, er in fruntea loru
Portu, si-a spune numai inca me 'nfiuru,
Pe Noacu in tiepa, si de Clusiu afora,
Monumentu crudimii ei lu-implantara.

III.

Batori s'aprinde d'alu domniei doru
Er' Mihaiu s'aprinde de crudimea loru.
Ostile s'apropiu, lupta se incege,
Muntii se cutremuru, sora se stinge.
Ostile magiare au sburatu pe ventu?
Nu; suntu tote-acea — ga'a de mormentu!
Er' Mihaiu eroulu tiene serbatore
Si 'ncununa splendidu otea 'nvingatore, —
Si-apoi unde Baba susu in tiepa sta
Acolo stindardulu insusi implantat.

Ar. Densusianu.

In noulu Babilonu.

(parafraza S. 136)

I

Departa ah! departa de dulcea nostra tierra
La riu pe langa maluri siedeamu in Babilonu,

Gorciacoff promise că le va aperi si in venitoriu.

Abi aduse telegrafulu scire despre acestea, si cuvintele „individualitatea nationala, „comunitatea, „primirea la Gorciacoff“ etc. facura multa sfara in tiéra, mai alesu in diurnalele nemtiesci cari vediura periclu pentru Austria, vediura că primirea acelei deputatiuni e oficiala, si se intrebau cu ce fatia vor mai returna slavii aceia a casa la Austria, dupa ce portarea loru séména a pecate de prin codicele penalu. Chiaru in senatulu imperiale deputatiunea din Mosc'a si-gasí o critica cam aspra desaprobatoria.

Impressiunile de aici din Viena, si póte si de pre aiure din Europ'a, le sciú rapede Rusi'a, rapede le cunoscú Gorciacoff, numai deputatiunea nu le audise au nu voiá se le auda. Asiè se intemplá apoi că acei deputati rogara pe Gorciacoff se li medilocésca audiintia la Tiarulu, dar ministrulu li aduse a minte că ei sunt supusi austriaci, prin urmare au se-si medilocésca audiintia prin ambasad'a austriaca. Acestu respunsu alui Gorciacoff, desí finu pre catu se potea, contienú inse o infruntare, unu felu de admonitiune si sfatu pentru alta portare, ceea ce deputatii cam precepura. Se intielege că apoi ambasad'a austriaca li-a medilocitu audiintia, despre care la timpulu seu am si luatu cunoscintia.

De la acésta infruntare se datéza altu modu de procedura. Guvernulu rusescu din parte-si nisuiá se demustre că primirea deputatiloru nu e oficiala, neci că a fostu de lipsa se intrevina guvernulu, căci poporulu rusescu si-a preceptu detorintia. Deputatii din a loru parte, nu mai faceau politic'a in mesura asiè mare, ci numai putienu ici colé, si adese-ori se multiamiau cu alusiumi. Asiè se precepe si renumitul toastu adusu de contele Tolstoj ministrulu de invetiamentu, cu ocaziunea banchetului ce dede elu in onóra deputatiloru, dicendu intre altele: „Simpatia pentru voi, iubiti óspetii nostri! v'a insocitu in caletoria intréga. Daca veti caletori Rusi'a intréga, la cele 70 de milióne de locuitori, veti gasí asemene simpatii. Simpatia plina de importantia, ea vine din inima, nu e prefacuta, neci precalculata, nu e cum s'ar dice — politica. Voi nu sunteti reprezentantii compatriotiloru vostri alesi amesuratu cutarui regulamentu, n'aveti mandate in pusunariu, neci noi nu suntemu aci oficiali, ci rusi, adeca: slavii de la médianópte si de la resaritu, adunati aci pentru a bineventá pre slavii de la apusu si de la médiadi. O repetiescu, n'avemu

planuri politice. Asta aliantia e basata in istoria, limb'a, inim'a nóstra slava, in sentimintulu comunu slavu, in sangele si venele nóstre slave. Audití cum bate inim'a slava! Bate astfelu inim'a strainului? Nu, domnii mei, . . . se intarimu asta aliantia naturala, prin libertate in spiretu, prin sciintie etc.“ — De locu dupa ministrulu, vorbi, serbulu Dr. Polit, cu mai putiena fantasia, si mai multa claritate, toastandu pentru deslegarea curunda a cestiunei slave, dicendu intre altele: „Rusi'a si-are misiunea de implinutu, nu numai in Asia ci si la pragulu orientulu in Europ'a. E de lipsa se incete suprematisarea unei ginti din partea alteia, numésca-se acést'a turcésca ori magiara. Sadowa a otaritu despre sórtea orientulu, a despartitu lumea nemtiesca de cea slava. Cestiunea slava o vom deslegá numai noi slavii, si aci Rusi'a are rol'a principala. Rusi'a nu e statu numai rusescu, elu e si slavicu, despune de poteri nu numai materiali ci si morali. Cestiunea orientala atinge onóra poporulu rusescu, poterea imperiului. Noi slavii de la resaritu, noi ortodocsii, noi serbii, dorimu ca Rusi'a se-si implinésca curundu acésta mare problema a sa.“

Din Petropole plecara deputatii la 27 maiu catra Mosc'a, unde erá espustiunea. Trasur'a drumulu de feru, de dragulu loru, a intardiatu 7 óre, pentru că la fie-care statiune aveau se primésca vivatele séu mai bine dicendu „slava“ si „hura“ din partea poporatiunei. In Mosc'a i primira la 10.000 de ómeni cu strigari entusiastice, cantece, militia, iluminatiuni. Li sosira invitari si de la cetatile mai mari din juru. Banchetele de aici — dupa cele intemplete la Petropole — nu mai avura caracterulu politicu atata de marcatu. Amintimu totusi unu toastu alui Rieger in care se dise că in cultura dupa greci urmara italianii, apoi francii, germanii, acum e rondulu la slavi. Rusi'a se elibere de sub Turci pre slavii de médiadi, si atunci toti slavii i se vor inchiná ei.

Dupa unele excursiuni sosira deputatii éra si la Petropole, de unde apoi returnara catra casa.

Aci dóra e loculu se cercetámu daca primirea deputatiloru in adeveru n'afostu oficiala, apoi se vedemu ce e comunitatea ori individualitatea slava, daca slavii au fostu indreptatiti la cele dise de ei, si in fine cum stámu.

Se scie că in Rusi'a e fórté putiena intielegintia ce n'are uniforma, e mai putiena de catu se póta compune numerulu necesariu pentru a face primiriile de cari avura parte acei deputati. Nu se pótedice cumca poporulu i-a primitu, din buna

voia sa, căci acést'a afara de aceea că nu precepe, dar neci s'a indatinatu a avé alta vointia de catu a guvernulu, cu atat'a mai putienu a o manifestá. Ori se ne alaturámu si noi pareriloru unui organu nemtiescu că intr' atat'a a fostu primirea a poporulu, in catu banii sunt din pung'a lui. Ceremonialulu inca a fostu celu indatinatu in Rusi'a cu ocaziunea cutarei visite oficiali mai de importantia, adeca ómenii guvernulu (in diferite uniforme) i-a primitu la granitia, i-a insocitu pretotindene in tiéra, pana ce-i adusera éra si la granitia candu returnara; acestu modu de escortare se numesce in Rusi'a concomitare de curtenire. Dar oficiositatea o próba mai multu infatisiarea militiei la desclinite ocaziuni, — in fine erau se visiteze si flot'a la portulu fortaretiei Cronstadt. (Sciri inse cumca s'au intempletu si acésta visita, inca n'au ositu.) Atate cele, cate s'au aretatu deputatiloru in Rusi'a, ne facu atenti la ceremoniele de casetoria ale tieraniloru romani, unde dupa incredintiare se duce mirés'a (buna óra slavii austriaci si cei turcesci) se véda ce are mirele in casa, pre langa casa cum stau olatele, sunt de ajunsu pentru economia ca famili'a se se póta sustiené etc. Guvernulu rusescu a jocalu rol'a de mire.

In catu e pentru comunitatea slava, ea n'a potut'o duce inca neci pana la o limba comuna in care se se intieléga toti slavii, ci deputatii vorbira si francesce si nemtiesce. In adeveru dfariulu „Zukunft“ de aici are o corespundintia in care se dice cumca la ospetulu in casin'a rusésca din Varsavia, d. deputatu cehu Dr. Erben a tienutu o cuventare asiè de slava in catu fie-care ascultatoriu din diferitele rase a crediutu cumca vorbesce in limb'a sa propria (a ascultatoriului.) Inse numitul dfariu e destulu de precautu a nu produce cuventarea.

Portarea slaviloru, nu sufere indoieála, merita descuviintiare. Am pecatuf inse daca totodata nu am recunósce că sistemele cari se schimbara la guvernulu Austriei multu putienu au fostu nefavorabile elemintelor slave, contienura nedreptate pentru ele; si daca la Petropole s'a facutu escesu, nu trebue se uitámu impressiunile ce slavii le-au dusu de la Praga, Zagrabia, Zara etc. Absolutismulu a voit'u se-i germanizeze casi pre noi, constitutiunismulu centralisticu asidere, éra acum ce tienu ei despre dualismu, acést'a o spuse apriatu ablegatulu Mileticu in un'a din siedintiele dietei unguresci, ei vedu in dualismulu politicu unu dualismu nationalu magiario-nemtiescu. — Unu deputatu prusescu dicea asta iér-

na că nationalitatea si-o stima mai pre sus de libertate, éra slavii paru a dice că unu absolutismu nationalu e mai bunu de catu unu constitutiunismu anti-nationalu. E seclulu nationalitatiloru, si pentru acestea popórale lucra.

In parte dar vin'a nu e a slaviloru, ci si a elementulu nemtiescu si a celui magiariu. Slavii compunu majoritatea poporatiunei din monarchia, ei merita, loruli competiesce mai multa consideratiune de cum o au astadi. Insi-si sciu si o precepu acést'a, si din aptivitatea ce desvólta se vede vointia loru de a-si luá drepturile competitórie in posesiune.

Catu e pentru noi romanii, salutámu cu tóta sinceritatea nisuintele drepte ale veri carei natiumi, ele potu contá pre simpatia si — amesuratu modesteloru nóstre poteri — pe sucursulu nostru pana la gradulu unde e stavil'a acelei indreptatiri. Se intempla inse cam de regula cumca popórale punendu-si in miscare poterile loru pentru a eluptá drepturile competitórie, trecu preste gradulu indreptatirii, causandu astfelu nedreptate pentru alte popóra. Éca de acést'a ne tememu. Daca fie-care rasa slava voiesce se-si asecure nationalitatea sa, noi n'avemu nemica de opusu. Panslavismulu inse nu ni póte veni la socotéla, intr'unu imperiu mare a tuturoru slaviloru care ar cuprinde totu orientulu si pana la Adria, noi ni-am vedé nationalitatea nóstra amenintiata mai multu de catu astadi.

Si tocm'a panslavismulu cu tendintiele sale ni insuffa astadi temeri, tendintie periculóse pentru noi cei incunjurati juru imprejuru de slavi, neavendu aliati in apropiare. Elementulu magiariu, celu naturalminte chiamatu la aliantia cu celu romanu, nu precepe acést'a, elu insusi pretinde pentru sine egemonia a supra nóstra, elu nu invétia nemica neci in fatia unui periclu eventualu, nu cauta defelu in jurulu seu, pare că vre se-si faca massima politica din „extra Hungariam non est vita.“

In partea de médianópte a imperatiei sunt cheii si rutenii nemultiamiti cu starea actuala, éra la médiadi croatii. Magiarii au a supra loru vin'a pentru starea Croatiei. Acestu poporu loialu incepe a-si face desclinite planuri. Pre candu si-avea deputatii la Petropole, pre atunci organulu loru „Pozor“ (vedi nr. tr. rubric'a: Viena) se puse pe terenulu epistolei lui Kossuth, contra caruia s'au luptatu la 1848, asecurá pre ex-dictatorulu despre multiamit'a natiunei croate scl. La tóte acestea magiarii nu vor poté dice că ei n'au datu ansa.

Si lacrimile nóstre curgeau ca ploii de véra. Candu ni-duceamu a minte de tine naltu Sionu!

Si harpele pe care cantamu noi alta data
In dulce libertate, de salcii aternau,
Ér' cei ce ne rupsesse din tiér'a nóstr'amata
Terindu-ne'n sclavia, mereu ne intrebau:

— „De ce taceti acum'a, cantati cantari voióse
Din canturile care Sionului cantati.“

— „Cum vom cantá noi inse, diceamu cu voci
doióse,

In tiér' asiá straina, in lantiuri ferecati!

Asiá cercau tiranii cantari de bucuria
La noi a caroru animi se sbuciumá'n suspinu.
Asiá! pe langa corpulu ce putredia'n sclavia
Voiau ca se sugrume si anim'a in sinu.

II.

De te-oiu uitá Sióné, de n'oiu gandí la tino:
De am vr'o fapta buna s'o uite Domnedieu!
De n'oiu fi cu iubire la reu precum la bine:
Se-mi fie limb'a prinsa, se sece graiulu meu!

Sionului candu diu'a odata va se-i vina:
O! tiene minte dómne de fiii lui Edomu

Ce au strigatu odata: ruina de ruina!
Nici pétra langa pétra, nici omu pe langa omu!

Marire celui care odat' o se resbune
A tale crude fapte, tirane Babilonu!
Si va strivi de stanca, si sub calcaiu va pune
Copiii tei cum insuti ai pusu cei din Sionu!

Ar. Densusianu.

Besarabi'a.

de Rudolfu Kuleman.

(Continuare din nr. 61.)

(r.) In Besarabi'a relatiunile fatia cu poporulu muncitoriu se baséza pe inarendarea pamenturiloru la tierani, pentru lucru. Tieranii nu sunt legati de pamentu, ci se potu mutá unde voiescu, numai se presupune că mai antaiu platescu detoriile ce le au facutu pepamentulu ce voiescu a lu parasí. De cumva proprie-

tariulu este avutu, delatura cu placere pe tieranii lenosi din patria, si i inlocuiesce prin nemti cari, dupa cum am disu, i aduce din Galiti'a. Am vediutu unu proprietariu mare intemeiandu unu satu, a adusu cam 400 nemti: barbati, femei, baiati pe cari cam de odata i a bagatu pre toti intr'o siura mare. O comunitate intréga fugise de la elu. Eu l'intrebai: „esti Dta silitu ca se primesci éra pe acei tierani, daca voru vol.“ „Ba nu“, response densulu, „mi pare bine că am scapatu de ei.“ In loculu loru ar avé se vina nemtii din Galiti'a, ómeni seraci, cari de siguru că aveau o pusetiune mai rea de catu a tieraniloru fugiti, si voiescu se foloséca ocaziunea cea mai próspeta pentru a-si imbunetati in catuva pusetiunea. Cercetái siur'a cea mare, ventulu trecea repede pin tr'ens'a. Mai multi erau cuprinsi de tusa, jaceau josu pe culcusie. Po o vétra, afara, se plegatea mancare pentru toti. Intrebai niste femei ce tieneau ólele naintea loru: „cum vi place?“ ele priviau in óla si stringeau din umeri.

Tieranii se impartu in tierani cu boi si cai (jageli) si in tierani fara boi si cai (speschi).

Unu tieranu fara boi si cai primesce 3 falci de pamentu; po o parchia de cai séu boi vinu 4 falci, pe dóue parchi de cai séu boi 8 falci, pe 4 parchi 10 falci. Acést'a este maesimulu ce primesce unu tieranu. Pamentulu ce i se preda se fie bunu, se custe den pamentu pentru semanatura, den livéda, gradina, se fie in apropiarea locuintei sale si nu mai indepartatu de catu 10 verst de ea. Marimea locului in giurulu casei este amesurata numerulu mai mare séu mai micu alu cailoru ori boiloru. A trei'a parte din pamentu se o semene cu cucurudiu séu cartofi (picioici), locurile pentru adaparea vitelor se le sustiona in ordine buna, se le provéda cu ingradituri si la casu se lipsésca materialulu, proprietariulu are se-lu procure gratis.

Ca contraservitiu pentru pamentulu ce se da tieranului are acést'a se lucre 12 dile intr'unu anu pentru proprietariu, si anume cu o parchia de cai séu boi trebue se are, grape si semene, intr'o di de lucru, otarita, 9 prasi de pamentu tare, séu 14 de pamentu móle. (O prasi este cam 9 stangeni patrati austr.) La pamentu tare are se injuge 4 si la pamentu móle

Cateva diecenie mai nainte rasele lave aveau pareri diferite si diferite aspiratiuni despre aceea cum se se organizeze ele intr'unu corpu politicu. Unii voiau mai multe monarchii confederate, altii una sengura, altii un'a sengura republica mare, si érași unii mai multe republice, dupa rase, cari apoi se se unéa dupa modelulu statelor unite din America. Astadi nu se mai manifestá aceste diferentie de pareri, aspiratiunile erau unite cum se uní deputatiunea ce nérse la Petropole. Acésta unire in aspiratiuni e mare potere pentru ele.

Asiè stámu astadi in lantru. Pe diafara e greu pamentulu de emisari rusesci. In Turcia se vedu adese lucrurile lor. Romanii inca nu e scutita de acésta propaganda rusésca, éca ce ni spune „Romanulu“ in asta privintia:

In antaiulu numeru alu Romanului (9 Augustu 1857) dupa ce amu aretatu in profesiunea noastra de credintia ideile noastre si tint'a ce urmarim, diseram ca 'n ceea ce priveste mersulu, metod'a, practic'a, lucrarea de tota diu'a, sa ne va fi mai cu séma aretata de catra inimicii nostri. Adese d'atunci aretaram prin faptul acestu adeveru; adese aretaram cumu inimicii nationalitatii noastre ni areta lamuritu ce este bine si ce este reu pentru noi se facemu. Astu-felu spre esemplu ei ne diceau la 1857 ca deputatii Adunarilor Ad-Hoc trebuie se s'adune in palcuri, pe clase, si fie-care clasa se exprima osebitu trebuintele si dorintiele sale; Romanii au intelesu atunci si au facutu contrariulu.

Ei ni-au disu ca este bine pentru noi se ne marginim numai in a exprime dorintie, éra nu a lo si pune in lucrare; din nenorocire Romanii n'au intelesu, n'au facutu contrariulu si platiramu scumpu si forte scumpu din tote puncturile de privire acea nentielegere.

La 1859 ne diceau sa alegem doi Domni, si Romanii intelesera si alesera unu senguru Domnu si facura unirea, faptu ce ne dede poterea d'a deveni o natiune.

La 1864 ei ni diceau se n'alegem unu principe dintr'una din familiile domnitore in Europa occidentale, ei unu principe Romanu pe cinci ani, unu Caimacamu, séu si mai bine, se facemu republica. Romanii intelesera si facura contrariulu, facura cumu este bine pentru noi, si cu tote intrigele, in intru si n'afara, cu tote rescolarile ce provocara si ntre granitari si n lasi, ei mersera pe calea cea mare si pusera tumeli'a Statului romanu.

Propagant'a straina invinsa cu taria, renecepu vechi'a-i tactica, d'a se ncerca a 'mpedica grabnic'a si solid'a organizare a Statului si pres'a rusésca dechiará ca guvernulu rusescu „a consimtitu a se face si acésta incercare.“

Pres'a rusésca ni facu apoi onóra a combata partit'a alu carei-a organu este Romanulu, c'o taria din ce in ce mai mare si cu totu felulu de arme.

Intr'aceste arme s'aducemu aci aminto numai dóue. Ne-a atacatu anu cu cea mai agera staruintia dicendu c'amu vendutu tier'a Israelitiloru, totu dens'a adi ne ataca ca ucidemu pe israeliti.

Ne-a propusu anu se facemu la noi Repu-

blica si ne atacá ca voimu a perde tier'a, sustindu monarchi'a ereditaria; adi ne ataca ca combatemu monarchi'a ereditaria si voimu republica. S punemu aci numai cate-va linie din diariulu Le Nord de la 28 Maiu, si Romanii voru intelege totu si pe deplinu.

„Speranti'a d'a vedé pe „Osodarul“ sustragendu-se inriuririi partitei ultra-democratice nu s'a realizatu.“

„Silintiele Radicaliloru nu se oprescu aci; dupa ce au remaniatu dupa scopulu loru poterea executiva, cauta a resturna barier'a ce opune tendintieloru loru unulu din organele puterii legiuitóricé, Senatulu, ce voru se-lu suprima cu totulu s'au a caruia compunere s'aru incercá celu pucinu s'o modifice, dupa dorintiele loru, printr'unu actu de autoritate spontanea a principelui. Blamulu aspru datu Senatului, prin ultimulu mesagiu osodarulu, pentru c'a refusat d'a aprobá óre cari legi votate d'a dou'a Camera, ar face se se créda ca principele Carolu este degiá castigatu pentru acestu proiectu.

„Este de doritu ca tenerulu suveranu alu Principatelor, asupra imparitalitatii si 'nteleptiunei carui-a poporatiunile Romane au inteimeiatu sperantie atatu de serióse, se resiste acestoru primejdiose consilie ale unoru ómeni la cari ambitiunea personale face se taca simtintele de adeveratu patriotismu. Principele Carolu nu va poté uitá ca partit'a in care se in crede elu adi este totu aceeași ce a condusu regimelu trecutulu la perire; amintirea caderei principelui Cusa si a cauzelor ce au adusu acea cadere, trebuie se fie pentru densulu o insciintiare folositorie pe care ar trebui s'o aiba in vedere, si sperámu c'acést'a lu va departá de calea fatale pe care pare ca se lasa a fi atrasu de nisce consilie ambitiose.“

Pentru Romani, cari cunosc lucrurile d'aprópe putiene cuvinte trebuiescu ca se véda cate neadeveruri contienue aceste linie, cate contradiceri, si ce scopu urmarescu cei cari le propaga.

„Organulu politice rusesci lauda mai susu pe d. C. Crezulescu, si apoi, totu aci dice c'acestu inteligente si virtuosu barbatu a lovitu Senatulu prin mesagiuulu tronului si acést'a spre a lu lovi „printr'unu actu de autoritate spontanea“, adeca prin lovire de Statu. Se'nsemnámu ca laudandu Senatulu ataca Camer'a, aceea care reprezenta mai largu si dreptu opiniunea publica. Se'nsemnámu ca tinde pe fatia a pune in jocu pe insu-si Suveranulu tieréi, — pe care intr'unu locu merge cu neadeverulu si neconvinti'a pana a-lu numi „osodarul“, si-i atribue si ideie de „acte de autoritate spontanea“, ideie ilegale si vatematóricé si principelui si individulu. Se'nsemnámu apoi ca setea d'a ne atacá ii orbescu pan' a dice ca principele Cusa a fostu condusu la perire de noi, de noi cari n'amu fostu la guvernulu de catu 30 de dile, si cari amu combatutu necontentitu si pe fatia tote acele „cauze cari au adusu caderea fostulu domnitóriu.“

Fóia Nordului inse este logica in combaterea ce ne face, si acésta logica amu aretatu-o necontentitu, amu aretatu-o si ieri si adi si vomu mai areta-o in scurtu si 'n parte si acumu.

Mesurele luate contra vagabundiloru straini a curmatu propagant'a ce facea prin tota tier'a si prin sate miile de Ruteni, Bulgari, Bosniaci, Greci, Israeliti, precumu si vinderea pe pretiuri de nimicu a icóneloru, cruciloru matanieloru miraculoase ve-

nite din sant'a Rusia; a curmatu propagant'a contra unirii ce faceau Israeliti si Lipovani cari veniau cu miile, mai cu séma in Romania de peste Milcovu si diceau ca „unirea a ruinatu Moldavia, ca Muntenii suntu lipitori cari le sugu sangelu ca eresi'a guvernului aduce mani'a ceriului si d'aceea nu cade plóe; ca Franci'a a facutu perirea Moldaviei, ca mantuirea va veni numai din partea vechiei nostre protectore“, s. c. l.

Ni pare forte reu ca fóia Nordului ne siloesce se mai radicámu adi anca unu coltiu alu velulu: dara ea provóca, si interesulu generale ne siloesce se mai facemu nitica lumina, de ne va mai provocá, vomu face-o si mai mare.

Pentru ce se supera organele straine de mesurile luate de guvernul? Fiindu ca ele au curmatu propagant'a religioasa si politica ce se facea de catra strainii ce nevaliau cu miile in tier'a. Pentru c'a suprinsumu mai de una-di pe d. Morruzi venindu in taina si concertandu-se cu d. Rosnovanu si mai multi franc-masoni. Pentru c'au prinsu mai deuna-di la Ismailu o corabia cu pavilionu rusescu incarcata cu pusci, a silitu-o a se 'ntórce de unde a venitu, luandu mesuru ca se nu mai póta intrá arme intr'unu modu clandestinu si pentru afaceri ce aru aduce reu tierii. Pentru ca colonelii Hann si Pavloff nu mai potu face acumu ceea ce au facutu in trecut; pentru ca generarele Botianoff, capulu politice secrete a Rusiei in 1848, si pe care Romanii lu cunosc pe deplinu, de si a venitu acumu cate-va dile chiaru in Bucuresci, dupa ce a trecut prin mai multe orasie ale Moldaviei, de si a vedutu aci pe cine a voitu, totu inse a simtitu ca guvernulu veghiara si c'aceea veghiare lu va oprí d'a isbuti.

Éca pentru ce fóia Nordului ne ataca si ne numesc manicatori de straini, ucidetori de israeliti, ultra-radicali, republicani, Mazziniani, si s. c. l. si la rendulu nostru, cu atata dicemu guvernului a merge fara siovaire pe calea pe care a intratu, cáci negresitu ea este o cale romanésca, o cale de salvare, de vreme ce provóca atate atacuri.

Diet'a Ungariei.

* * Pesta 14 iuniu.

Siedint'a casei reprezentantiloru.

In siedint'a de astadi se alése o comisiunea carea se face reportu despre incoronatiunea Mai. Loru, cu scopulu ca apoi acestu reportu se se alature la protocolulu casei din respectiv'a di.

Vice-presiedintele Dózsá (magiaru din Transilvania) fece reportu despre primirea ce a gasitu la Mai. Loru deputatiunea care s'a dusu se multiamésca pentru darurile de incoronatiune ce s'au mentu in folosulu honvediloru.

Cu atata érá se se finésca acésta siedintia scurta, daca nu veniau petitiunile; deselinitu ne intereséza pre noi o petitiune ce deputatulu Babesiu depuse pre més'a dietei, si care petitiune i s'a trimisu din partea comunei Checi'a Romana (Román-Kécsa) in comitatulu Torontalului. Acésta comuna róga a se inteti decisiunea despre actele referitóricé la despartirea besericésca de catra serbi. Babesiu splicá cu caldura casci in scurtu istori'a lucrului si recomendá dietei suplic'a pre langa rogarea ca s'o nainteze cu intetire la naltulu ministeriu de cultu si invetiamentu. Cas'a intempiná cuven-

tarea lui Babesiu cu „bravo“ din mai multe parti. Se sperámu bine, ca reulu de catva tempu ni vine si nesperatu.

Pesta in 1/13 iuniu.

(u) Onorata Redactiune! Dupa o tacere lunga, causata de ocupatiuni d'altu felu, vinu érași a Vi reportá cate ceva de interesu publicu pentru noi.

Mai nainte de tóte am se vi spunu, cumca subcomisiunea emisa in caus'a nationalitatiloru de vr'o trei septemani multu se frementa si se opintesce a compune unu proiectu de lege, carele celu pucinu la parere se cuprinda ceva multumitoriu. Vi este cunoscutu — pare mi se, cumca de base s'a luat proiectulu dietei din 1861; acést'a deci se emenda séu drege si indrépta prin o multime de adausuri. Pre catu am potutu afá de natur'a acestoru adausuri, apoi vi marturisescu, ca partea mai mare din ele nu e progresu, ci — tocmai regresu. Altmintrelea subcomisiunea tiene multu la esapitate si ordine, si pasiesce normandu dreptulu limbelor de la individu la comuna, de aci la cercu, de aci la comitatu si apoi in statu peste totu séu in centru. Paralelu cu acést'a se staverescu drepturile nationale in scóla si peste totu in campulu literariu. Dupa cum mi se spune, inca cate-va siedintie, si subcomisiunea si-va fini lucrarea si aceea va trece apoi la plenulu comisiunei, prin care revedindu-se, va fi depusa pe més'a casei reprezentative.

In subcomisiune presiede dlu deputatu Paulu de Nyáry, si acést'a e uniculu spriginitoriu considerabilu a pretensiuniloru nationalitatiloru nemagiare; in unele puncturi i secundéza si baronele F. de Podmaniczky, dar in cele mai multe, cari taia ceva mai afundu in supremati'a magiara, propunerile lui sunt sustienute numai de domni Brano vacsky si Ant. Mocioni si asié remanu in minoritate. Cei mai aprigi combatatori a-i egalitatei nationale sunt renegatii din subcomisiune, si intre acestia domni de Zsedényi si Kerkápolyi.

Asiè standu treb'a, Vi poteti intipul, ce felu va fi proiectulu comisiunei dietei pentru regularea si asigurarea nationalitatiloru si limbelor nemagiare. —

Precum se suna, diet'a cam pe la finitulu acestei lune se va prorogá pana pe tótna. Din parte guvernamentalá se respandesce, ca regimulu nainte de a prorogá diet'a ar fi doritu a trece si a staveri prin aceea inca trei cauze séu obiecte mari, adeca: *causa nationalitatiloru, causa Ardélului* si — *unu codice criminalu cu procedur'a*, precum si niscari *suplemente séu indreptari la dreptulu si procesulu civilu*. In catu pentru lucrarea din urma, dlu ministru de justitia sperá, ca fiindu in tota tier'a recunoscuta lips'a de ea, diet'a nu o va amená, si — fiindu diet'a fatigata prin lucrarile coronatiunii si ante-coronatiunii, nu o va luá la desbatere si critica speciala, ci o va primi „en bloc.“ Dar dlu ministru — pare-mi se ca s'a insielatu, cáci dnii deputati o spunu pretotindenea verde 'n ochi regimului, ca — nu mai voiescu a repeti smint'a din 1861, candu Decisiunile jude-curiale, incareate de defepse si absurditati, fura primite fora desbatere si produsera in aplicarea loru practica unu adeveratu caote! Deci pretindu deputatii, ca propusetiunile ministrului de justitia se se amene pana la siedintiele de tótna. — Proieptele in

numai 2 boi. Plugulu (aratrulu) si grap'a are se fie a tieranului, sementi'a o primesce de la proprietariu.

Fie-care tieranu care are tragatori trebuie intr'unu anu se face dóue caraturi de lemne pentru proprietariu, fie in ori si care parte, inse nu peste 20 verst, si o data in anu are se face caratura la o indepartare de 80 verst, socotindu 30 pud (unu pud este mesura rusésca, cantaresce 40 \mathcal{Z} austr.) ca povéra pe doi boi. Acésta caratura inse aro se se intimple numai in timpulu candu tieranulu nu este ocupatu cu economi'a sa si are nutretiu pentru vite.

Ce se tiene de poterea lucrátóricá, observu ca unu tieranu din Besarabi'a scutura (bate, triera) 60 snopi la o di, éra unu colonistu de némtiu de langa graniti'a de véma 150.

Aceste si alte asemenea institutiuni suntu forte bune pe papiru, se scie inse catu de usioru se póte desepéti papirulu si literile in Rusi'a. De cumva tieranulu vre se se vaiete la judecatori'a comunitatii, séu la alt'a mai inalta, acést'a este de multe ori si 50 verst indepartata de

locuinti'a lui. Dar chiar daca se duce acolo, ce afla? afla partasani si consangeni d'ai celui'a cu care se céta. Vre se mérga mai departe, totu mai departe, pana la imperatulu? Domnedieu si Tiarulu e departe! La acestu Tiaru ce locuiesce forte departe, la marginea iperboreiloru, ajunge tieranulu abí dupa ce trece prin 10 censurari. 1) judecatori'a districtuala, 2) cea provinciala, 3) comisiunea senatului, 4) senatulu completu, 5) ministru de justitia, 6) érași senatulu, 7) comisiunea pentru petitiuni, 8) comisiunea senatiloru imperiali, 9) senatulu imp., 10) imperatulu. Tieranulu neci ca cugeta la asiá ceva, cáci daca ar face-o ar ameti. Nu, scutul lui celu mai bunu este bunatatea, intieptiunea Tiarului lui celui mai d'aprópe, adeca a proprietariului pe a carui pamentu se afla. Dara óre proprietarii sunt cum ar trebui ei se fie? Dupa decaderea Besarabiei la Rusia in loculu boieriloru ce returnara in Moldova se indesara cu sutele de cei ce voiau a fi fericiti, avendu scopu se-si face prada. Daca unu satu intregu a fugitu de la cutare proprietariu, acést'a daca e avutu, striga dupa elu: bine ca am

scapatu de ei! éca asiá, de ce tieranulu n'are voia se se provéda cu trebi solide si frumóse pe unu astufeliu de pamentu. Asiá casele séu colibele loru remanu fara acoperementu si fara pretiu. Firesce ca nu pretutindene. Eu am vedutu cateva sate, in cari casele, daca priviamu din ceva departare, nu se pré obsereau dintre multimea pomiloru ce le incungiuara. De la acesti pomi numai de catu se póte face conclusiune la proprietariulu insusi, care stetea la mosi'a sa cu statornicia si tieranii se asiediasera pe dens'a pentru mai multu tempu in interesulu loru propriu si in alu proprietariului. Din contra, unde nu se vedu pomi pre langa casi — si acést'a este cam preste totu loculu — acolo de locu se póte presupune nestatornicia séu din partea arendatoriloru séu din a proprietariulu care retienerea sa pe o mosia a fosifit'o numai pentru se pradeze tierá si munc'a tieraniloru. Io cunosc o mosia mare pe care proprietariulu nu o calcase cu piciorulu in viéti'a sa, neci a vedut'o, la acést'a inse in restimpu de 9 ani s'au schimbatu 7 arendatori! Cum póte tieranulu se zidéza durabilu, daca nu vede nemic'a durabilu!

Tier'a nu este legata de cutari clase de nobilime precum este d. c. in provinciile rusesce de la marca nordica. Fie cine care are parale póte se-si agonisésca pamentu, numai gidovulu nu. Dorere ca s'a inradeoinatu in tieranilenea, trendavi'a, nepasarea, cáci altcum, fiindu pamentulu preste totu fructiferu, eftinu si fatia cu alte tieri avendu tieranulu putiene dari catra cari la unu anu se mai adauga putiene ruble dare de capu, — totusi ar poté deveni la ceva. Cele 10 falci ce le primesce unu tieranu ca maesimu. si contraserviciulu lui pentru ele se le punemu in asemenare cu venitele si detorintiele unui tieranu din Boemi'a care are 33 jugere (lantie) de pamentu. Din venitu curatu de 400 fl. se platiá la 1847 dare 26 fl. 37 cr., arunculu si relutulu pentru robota 15 fl. 17 cr., la 1860 dare 98 fl. 1 cr., arunculu 25 fl. 9 cr. Deci venitu 276 fl. 90 cr. De regula tieranulu are inca $\frac{2}{3}$ detorii, deci remane cu 10 fl. —

(Va urmá.)

caus'a natiunalitatiloru si a Ardelului — nu sunt gat'a, si — d'ora nici a fostu intentiunea corifeiloru ca se fie ele gat'a si se se decida a-ouma, si asi ele vor remanet'erasi nedeslegate.

Escel. Sa Metropolitulu Siaguna — sciti ca se afla de cate-va septemani aici, asemenea petrecura si parte mare mai petrecu si pana acum aicea domnii Episcopii nostri de ambele confesiuni natiunale, inse se vorbesce, ca toti se gatescu a paras' Pesta; dar — n'am fostu norocosi a aud' cumca acesti inalti barbati a-i nostri se se fie adunatu unde-va la o-lalta si se se fie svatuitu si intielesu asup'ra causeloru nostre natiunale, parasite pana acum de tota lumea; cu atat'a mai pucinu am auditu se fie adunatu densii in pregiuru-si pe domnii deputatii nostri natiunali din Ungaria, Banatu si Transilvania, si se se fie consultatu si ingritu de vindecarea doreriloru poporului romanu, si se fie facutu vre unu pasu unde-va in acesta privintia! Totusi vremu se credemu pentru insasi reputatiunea si insusi interesulu loru, ca — nu se vor indeparta, fora a face acesta; fiind ca altmintrelea lumea va deveni la cugetulu ca Pre Santele Lor numai pentru pompa, si complimente seu metanii, si mese si stele au venitu aici, era alta chiamare mai reala, vr'o indetorire catra turm'a loru suferinda — nu sentiescu si nu recunoscu. Me ingrozescu de consciintele unei nepasari ca atare din partea capiloru bisericeloru nostre, si marturisescu ca nu pe unulu dintre barbati nostri natiunali am auditu cu dorere suspinandu pentru ca Esc. Sa metropolitulu Siuluti nu s'a infatiosiatu aici, in calitate de metropolitu alu Romaniloru gr. cat din Ungaria, ca S. Sa fiindu pururea mai accesibilu, de buna sema ca apuca fora multe forme si multi scrupuli initiati-va si infintia o contielegere si actiune comuna. Multu me miru, ca Esc. Sa din Blasiu a potutu lasa se treca acesta buna ocaziune nefolosita, si — se deo Ddiu ca caintele se nu ne ajunga!

Vi-asiu mai scrie, dar vedeti ca m'am oufundatu in amaretiune, si — in astfelu de casuri am aflatu ca totu de un'a e mai bine a scurt'a.

Fogarasiu, in 10/6 1867.

In 8 l. c. serbara si aici magiarii festivitaea incoronarii. Dupa amediadi cati-va magiari, caici toti suntu numai vre-o cati-va, se dusera in o gradina unde beura si se tarbacira pana catra 9 ore ser'a, de aci inspirati de duhulu lui Bachu, se dusera cati mai potura la magistratu, unde aprinsera vr'o 15—20 tortie si plecara cu ele in galopu pe stradele orasiului intre strigari asurditorie, boldindu si impingendu pre cine li sta in cale. Asia d. e. pe o muiere au lovit'o cu facia aprinsa preste ochi, astu-felu catu de unulu delocu a si orbitu, era pre altulu l'a lovit'u dupa capu etc.

Era in fine; dupa ce au cutrierat si ciganimea cu facele aprinse, unu franciscanu mortu de beatu tieno cuventare, unde intre'alte multe imbelaturifini cu aceea ca imperatulu in 1848 fostu copilu era acum a imbetranitu si i-a venitu minte, si astu-felu li-a datu unguriloru tote.

Cu acesta ocaziune se impartasiescu ceva si despre magistratu opidanu compusu numai din unguiri.

Altu-felu magistratulu este numai o penenaria pentru unguiri cari si-au predatu totu si nu mai aveau cu ce tra'

Orasiulu sta in noroiu pana in gutu, in cea mai mare murdaria, si fora nici o comoditate, era venitul lu manca cati-va unguiri hamesti; chiar edificulu magistratule se mena mai multu a o machina gidovésca de vinarsu, atat'a este inamollitu. Vieti'a si areva este nesecura. In tota noptea batai, spargeri de casi s. a. la judecatori'a urbana procesele jacu de ani nedecise, era deciderile se facu astu-felu, catu ar fi mai bine se nu se faca.

Si eta acesti omeni, cari nu suntu instare a tiené cea mai putiena ordine si sigurantia in unu orasielu cum e Fogarasiu, era pre langa aceea — prin nesciinti'a loru in manipulare — pradéza si despócia orasiulu de tota averea, — acesti omeni, acesti unguiri striga in gur'a mare, misca tote petrele, se folosescu de cele mai ticalose medilóce numai se póta ajunge la carm'a districtului, ca se-lu faca si pre acesta, bictulu, asemenea orasiului.

Nu de multu dise unu artistu magiaru care a petrecutu cateva dile aici ca magiarii din Fogarasiu suntu culdusi cu trupu si sufletu.

Fogarasiu ca si orasiela din Romania si Moldova e coplesitu de gidani. In acestu districtu tote arende si alte intreprinderi sunt in man'a gidaniloru, si au radicate pana acum vr'o 16 fabrice de vinarsu, cu care demoraliseza poporulu. Scolile populari, care sengure potu preserva poporulu de demoralizare — nu suntu la inaltimea loru!

Langa Temisióra 1/13 iuniu.

(D) Domnule Redactor! Am fostu si eu la Buda-Pesta se vedu solenitatea coronatiunei, dar — nu potu ascunde, ca antai'a grige mi a fostu, a dá de romani, de reprezentantii natiunei nostre, pentru ca la ei, la cei mai luminati a-i natiunei, se afu svatu si mangaiare, de cari asié credu ca are astadi lipsa totu sufletulu romanu din Austria. De cei mai bine informati si mai cu influentia trecu ómenii partitei lui Deák, deci si eu mai nainte de tote am cautatu a me apropiá de unii domni ai nostri din acesta partita, anume de aceia despre cari se scie ca sunt totu de un'a cu gur'a plina seu adeca „comunicativi;“ dar — am procopsitu! In locu de informatiuni, splicatiuni, mangaiare, mi implura urechile cu — *critice si berfele urite* asup'ra fratiloru de alta opiniune, anume asup'ra romaniloru „esaltati,“ cari „*facu politica de capulu loru,*“ si unu siru de vorbe slabe, preperate cu cele mai necalite mintiuni se reversau din budiele loru! M'am intristatu si am venitu la credinti'a, ca acesti ómeni sunt imbetati si ei de noroculu patroniloru loru si ca si-au perdutu cu totulu compasulu inimei romane. M'am vaieratu pentru acesta catra alti cunoscuti, cari asemenea veniseru si ei la Pesta, si am aflatu ca si ei sermanii totu asié o patiseru!

Asta maniera seu politica, de cumva ea nu e — o parola a regimului magiaru, data sufletelor servile ale sale, apoi — marturisescu ca nu o potu precepe!

Am datu fatia si cu barbati de alta partita si am aflatu ca ei seiu de metecnele fratiloru ei, dar neci sunt iritati, neci scandalisati pentru portarea loru, ci simplu i compatiescu si dicu, ca — de ar dá Ddiu ca ei se nu se caiesca pentru cuventulu propriulu seu interesu — pré curendu!

Ce me miru eu e, ca domnii nostri, cei ce adi militéza oblu in castrele straine, nu vedu, ca avantagiulu loru propriu *pretinde*, ca in sinulu nostru se se afle si ómeni opozitionali, ómeni de caracteru natiunalu mai riguros; nu vedu ei, ca totu pretiulu si meritulu loru fatia cu regimulu magiaru se cuprinde *curatu numai in combaterea si paralisarea seu incurcarea actiunei barbatiloru romani mai rigurosi seu mai esaltati, cum li dicu ei;* — incetandu a esiste atari barbati, barbati ca Hodosiu, Babesiu, Mocionescii etc. domniele loru, afilatii magiariloru — nu mai sunt de neci o tréba si — curendu vor fi dati la o parte ca nisce unelte de prisosu.

De altmintrelea, precum intielesci, barbati nostri cei solidi si probati lucra in tacere la unu planu maretiu, care se fie merit'u si calificatu a respand' lumina a supra' situatiunei si a liliciloru ei. Asemenea am intielescu ca domnii deputati romani ardeleni de la diet'a din Pesta au aflatu unu puntu de medilocu in carele s'au unitu si dintru care vor purcede la o actiune comuna la prim'a ocaziune buna ce li se va oferí; dar din partea capiloru nostri bisericesci, cu dorere se plangu, ca n'au chiaru nici o spriginire!

Cinci episcopi si unu Metropolitu romanu petrecura impreuna in Buda-Pesta, acolo unde totu de odata se afiau si vro treidieci de deputati romani, totu barbati distincti; — ce ocaziune minunata, de a dá semnu de vietia, de a spune lumeci, ca — mai existemu si noi Romanii in tiéra, si existu nescari cestiuini de vietia pen-tru noi — *nedeslegate!* — N'am potutu afia, ca se se fie facutu ceva, dar m'asiu mangaiá, daca dupa cele vedute si audite nu m'asiu teme, ca — cu *poteri unite*, neci de aci in colé nu se va face nemie'a; apoi ori-cine ce se dica, speranti'a nostra numai inca in poterile unite póte afia adapostu; acesta se vede ca contrarii nostri natiunali o precepu inca mai bine de catu noi, si pentru aceea-si punu ei tote silintiele a ne sfasia si demoralisa.

Marturisescu ca pomp'a incoronatiunei, dupa esperiintiele atinse, asup'ra-mi a facutu o impresiune chiaru contraria de ceea-ce doriam si asceptamu, si candu intreprindu a reportá

despre acesta, nu voiu de catu a avisá pre iubit'a-ne natiune ca — se afia in pericolu, se afia — uitata de cea mai mare parte din fiii sei! —

Oravitia 1/13 iuniu 1867.

(p) Dle Redactor! In reportulu meu despre alegerea de deputatu in acestu cercu a-Ti tiparitu prin gresiéla, cumca in partea nostra s'au adunatu voturi aprópe 600, pre candu adev-erulu e, precum am si scrisu eu, *aprópe 900*. Acesta V. ve rogu a indreptá.

Afara de acesta am se Vi spunu, ca unu domnu amicu din Pesta mi scrie, cumca dlu secretariu ministerialu Cimponeriu se lauda pre acolo, (dóra ar fi de prisosu a replicá in publicitate la ceea ce n'a esitu in publicitate. Red.) ca densulu a fostu venitu in partile nostre ca se véda: nu cumva ar poté candidá elu in acestu cercu; dar convingendu-se ca nu se póte, a lucratu prin amicii si rudeniele sale pentru candidatul romaniloru, adeca Mocioni. Ast'a e unu ne-adeveru cumplitu. Dlu Cimponeriu din capulu locului a scrisu si a lucratu pentru dlu Grenzenstein, si totu pentru acesta a turburatu intielegerea in vr'o dóue comune, era anume in Maidanu, si eu sum convinsu ca dsa nu va negá acesta, precum nici noi pre aoea nu i-o luámu in nume de reu, cu atat'a mai pucinu i-o imputámu de vre-o crima rusinatória (? Red.). Totu natulu dupa inim'a, preceperea, consciinti'a sa; era natiunea si vini-toriulu va judeca: cine a facutu bine si cine reu?

Aici la noi multi se frementa a se orientá, ca óre in impregiurările de fatia, candu parti'a domnitória se pare a fi depusu tote privintiele adev-erulu si dreptatii, mai merita, ca noi se ne substernemu dietei Protestulu contra alegerei volnice? seu — se facemu si se — tienemu minte?! Totusi partea mai mare e pentru tramiterea protestulu, apoi faca diet'a ce va afia ea de bine; de tienutu minte si asié vom tiené. Din unele parti ale cercului si pana acum se suna, ca persecutiunile contra ómeniloru nostri de frunte si-ar fi luat' inceputulu. In data ce voiu avé date positive, vi voiu reportá, pen-tru ca lumea se véda: ce insémma la noi consti-tutiunea si libertatea alegeriloru! —

Logosiu in 30 maiu st. v. 1867.

In dilele aceste avuramu o di de bucuria si mangaiare, pentru ca in denumirea dlui profesor de teologia Georgiu Pesteanu de administratoru protopresbiterescu a tractului Logosiu, carele au servitu la S. institutu teologicu aprópe 18 ani, — ni se implini dorulu de a poté vedé in mediloculu nostru unu barbatu cu calificatiunile recerute de spiritulu timpului pentru conducerea afaceriloru nostre bisericesci si natiunale.

Cunoscendu-i trecutul celu plinu de suferintie; nu ne indoimu, ca va scí cumpeni impregiurările nostre, si in afacerile parochiali si scolari a distriptului; ca omu cu facultati emi-nente, si plinu de esperiintie, va nisuti a se face bine meritatu pentru beserica si scóla; carisunt bas'a propasirii nostre natiunale.

Pre On. D. Georgiu Pesteanu ne au sup-prinsu cu darulu seu oratoricu desfasuratu in o cuventare tienuta cu ocaziunea servirei S. liturgie in domine'a trecuta, si sperámu, ca folo-sindu-se de acestu daru, multu va poté contri-buá la indreptarea poporului nostru celui deca-diutu in cultura si espusu demoralisatiunei.

Anim'a nostra ar gustá o multiamire stra-ordinaria; daca l'am poté vedé vindecandu ran-ele cele multe, de care au suferitu unele bise-ricice a distriptului in afacerile loru administra-tive; si din contra fórte ne amu mahní, daca l'amu vedé descuragiatu fatia cu unele greutati din presinte! —

Prin intieleptiunea faptelor nostre ne potemu incuragiá si potemu dovedi, ca intielegemu valórea ideii de propasire, carea astadi debe se ne lege cu tota eficacitatea interesele nostre.

Nu ne indoimu ca Sinodulu metropolitanu acaruia tieneru dupa cum audimu, va fi catu mai curendu; — dupa sevarsirea incoronarii din Buda-Pesta — se va tiené la inaltimea ideiloru epócei moderne, si ne va usiorá sarcinele afe-riciloru nostre bisericesci — cari pana acum au fostu trase impinse in tote laturile!! —

Preotii sunt detori in consciinti'a sufletu-lui a grigí de poporulu incredintiatu loru spre

pastorire. Ei sunt detori, pentru ca diregati'a loru spiritualmente socotita este cea mai alta pre pamentu. Este nalta pentru poterea spi-rituala cu care au investit'o Ddiu si pentru lo-cotientintia ce o reprezentéza; dreptu aceea se si cuvine a procede mai vertosu astadi in epoc'a luminiloru la regularea afaceriloru ei! —

I. T.

Concursu.

Pentru intregirea statiunei vacante de in-ventiatoriu din comun'a gr. or. Dorgosiu.

Cu acesta statiune sunt impreunate urma-tóriele emoluminte anuale:

a) in bani gat'a: léf'a anuala de 84 fl. v. a.
b) in naturale: 24 meti de gráu; 24 meti de cucurdu; 50 pondi sare; 80 pondi clisa; 15 pondi lumini; 12 orgii lemne; 2 jugere de aratura; 2 jugere de livada; 1/4 jugeru si cor-telu liberu.

Doritorii de a ocupa acestu postu de in-ventiatoriu vor avé a indiestrá *petitiunile* loru concursuale, timbrate dupa cuviintia, cu estra-sulu de botediu, cu atestatele despre absolvirea cu sporiu bunu a cursulu pedagogicu, apoi le-spre servitiulu de pana acuma si portarea loru morala si politica si astfelu indiestrate a le ri-mite subscribului, pana la 1 iuliu cal. vechiu 1867.

Lipova 23 maiu 1867.

Ioane Tieranu m. p.

(2—3)

distr. protop. si inspect. scol.

Depositoriu de Biblii si noue Testamente.

val. austr.

Bibli'a roman. partea I 8º elegantu legata in pele 45 cr.
Roman. Testam. nou 32º elegantu legata in pele 30 „
„ „ „ si mai elegantu legata in pele 40 „
„ „ „ 12º elegantu legata in pele 40 „
„ „ „ cu Psalmi 12º ele-gantu legata in pele 50 „
„ „ „ cu slove cirilice 12º elegantu legata in pele 45 „
„ Psalmii 32º elegantu legata in pele 20 „

A. Reichard et Comp.

strad'a din lontru a monastirul nr. 174 in Clusiu.

(4—6)

Cursurile din 12 iun. 1867 n. sér'.

(dupa aretare oficiate.)

	bani	marf.
Imprumutele de stat:		
Cele cu 5% in val. austr.	66—	66-10
„ „ contributivnali	—	—
„ „ noue in argint	88-60	88-80
Cele in argint d. 1865 (in 500 franci) ..	81-60	82—
Cele natiunali cu 5% (jan.) ..	70-60	70-80
„ metalice cu 5%	60-60	60-75
„ „ „ maiu—nov.	62-40	62-60
„ „ 4 1/2%	53-25	53-50
„ „ 4%	47—	47-50
„ „ 3%	35-50	36—
Efete de loteria:		
Sortile de stat din 1864	77-30	77-50
„ „ „ 1860 1/2 in cele intrege ..	88-80	89—
„ „ „ 1/2 separata ..	92-75	93-25
„ „ 4% din 1854	80—	80-50
„ „ din 1839, 1/2	144-50	145—
„ bancel de credit	128-50	129—
„ societ. vapor. dunarena cu 4% ..	89—	89-50
„ imprum. princip. Eszterházy á 40 fl.	90—	—
„ „ Salm	30-50	31-50
„ „ cont. Palfy	24-50	25-50
„ „ princ. Clary	26-50	26-50
„ „ cont. St. Genois	22-50	23-50
„ „ princ. Windischgrätz á 20 ..	17—	18—
„ „ cont. Waldstein	21—	22—
„ „ „ Keglevich	12—	12-50
Obligatiuni desarscinatóre de pamentu:		
Cele din Ungaria	71-50	72—
„ Banatul tem.	70-25	71—
„ Bucovina	67-25	68—
„ Transilvania	67—	67-50
Actiuni:		
A bancel natiunali	726—	727—
„ de credit	185—	185-20
„ „ scont	624—	626—
„ „ anglo-austriace	101-75	102-25
A societatei vapor. dunar.	480—	482—
„ „ Lloydului	188—	190—
A drumului ferat de nord.	171—	171-50
„ „ „ stat	233-60	233-80
„ „ „ apus (Elisabeth) ..	141-25	141-75
„ „ „ sud	201-25	201-75
„ „ „ langa Tisza	147—	147—
„ „ „ Lemberg-Czernowitz ..	180—	180-50
Bani:		
Galbenii imperatesci	5-92	5-93
Napoleond'ori	9-98	9-99
Friedrichsd'ori	10-40	10-50
Suverenii engl.	12-45	12-55
Imperialii ruseesi	10-28	10-28
Argintulu	123—	123-50